

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

108. An qui consecratur in Episcopum ante legitimam ætatem triginta annorum incurrat suspensionem, vel irregularitatem? Ex p. 12. t. 1. r. 108.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

Sed in aliquibus. Tertio potest in vita de bonis suis, ac de acquisitis intuitu Ecclesie tam ample disponere, ut volent licite Episcopus secularis. Cardin. in *Clem. 2. de off. & potestate Episcopi, part. 3. allegat. 114. num. 2. 2. Mar. Cutel. de tract. de donat. tom. 1. tractatio. ne 1. discurs. 2. part. 3. num. 136.* Quarto testamentum ante professionem factum; quod existens Religiosus reuocare non poterat, Abbas in *cap. in presenzia, numero 6. de probat. Ioan. Gutier. Canonic. quest. lib. 2. cap. 1. n. 37.* factus Episcopus euciter valeat. Ias. post *Bart. in Aubent. ingressi, num. 7. Cod. de Sacrosanct. Eccl. post Tabiam ibid. verb. I deo que neque de iis, cap. 1. num. 67. Molfel. d. conf. 1. num. 21. cum duobus seqq.* id confirmat exemplo mortui reuiuifcentis, & omnia sua recuperantis. Quinto, donare potest, Baldus in *cap. Cleric. el. 2. n. 7. de vita, & honestate Cleric. Cardin. in Clem. 2. §. sed & tales, in princip. cod. tit. Navar. conf. 15. de regul. & cons. 78. num. 4. Rota d. in 77. part. 1. Farinac. tom. 2. nouiss. decis. 241. num. 4. & per totam, & decis. 306. Ludouic. decis. 401. per totam.* Cum autem id sit dominium transferre, & si itaque discretio, Institut. de actionibus, inde planum fieri videtur in eo rei donatæ dominium residere. Ceteras rationes videbis apud citatos Authores, & præsertim apud Hartadom, & Vvadingum. Vnde licet ego adhæream primæ sententiæ negatiuæ tanquam communiori, & iustiori, assero tamen secundam sententiam affirmatiuam esse probabilem, consulo tamen Episcopis regularibus ne discedant à prima sententia Diui Thomæ, quæ, ut dixi, est communis, & præsticanda.

RESOL. CVII.

An Consecratio Episcoporum efficiat, ut ipsos offendentes incurrant in excommunicationem Bullæ Cene contra offendentes Cathedralis?

Et quia, si Episcopus tantum sit electus, & confirmatus non tamen consecratus?

Et deducitur, quod Cardinales ex quo electi sunt à Summo Pontifice, & electionem acceptauerunt, tamen si Capellum non obtinuerint, gaudent prædicto privilegio.

Et aduertitur, quod in appellatione Pontificis, seu Episcopi non venit nisi consecratus Episcopus, quia electus, & non consecratus non est Episcopus. Ex p. 1. 2. tract. 1. Ref. 107.

§. 1. **R**espondeo negatiuè. Dico igitur quod in dicta excommunicatione 11. Bullæ includuntur primò Cardinales sanctæ Romanæ Ecclesiæ, qui sic dicuntur ex quo electi sunt à Summo Pontifice, & electionem acceptauerunt, tamen si capellum nondum obtinuerint, vti tradit Sayrus *lib. 3. cap. 15. num. 3. Filliucius tract. 16. n. 1. Bonacina disp. 1. q. 12. punct. 2. n. 2. Secundo Patriarchæ, id est, Summi Patres inter Episcopos primum locum tenentes. Tertio, Archiepiscopi, id est, Episcopi Metropolitanæ pluribus Episcopis præfidentes, sic nuncupati post Pallij receptionem, *cap. transmissa de Electione, cap. Nisi specialis de Auctoritate, & Vsu Pallij.* Quarto Episcopi vnus Cinitatis, vel Diocesis. Debent autem secundum probabiliorem sententiam, quam defendit Caietanus verb. *Excommunicatio, cap. 12.* Sayrus *vbi supra, n. 4. Nauarrus cap. 27. n. 67. Hugolinus in præfenti, verb. Patriarcha, n. 3. Filliucius q. 5. n. 240. Suarez disp. 2. 1. sect. 2. n. 69. Bonac. aliis relatis disp. 1. quest. 12.**

Tom. IV.

punct. 2. n. 7. aduersus Graff. 1. part. decis. lib. 4. cap. 18. num. 101. esse consecrati. Neque sufficit esse electos, & confirmatos; quia ante consecrationem non sunt Episcopi verè & propriè, cum non sint caractere Episcopali insigniti, tamen Episcopali iurisdictione gaudeant. Et cum versentur in materia odiosa, non debet nomen Episcopi ultra propriam, & suam significationem extendi. Quinto, Legati, seu Nuncios, qui à Summo Pontifice causa negotiorum ad Principes mittuntur, dum eorum Legatio durat. Itaque nostram sententiam præter Doctores citatos tenet etiam Leander *de censuris, tom. 4. tract. 3. disp. 1. 1. q. 12. Rubeus in Aphor. Episc. verb. Consecratio, n. 13.* Dico itaque quod interficiens, aut capiens Episcopum electum confirmatum, etiam post acceptam possessionem Episcopatus, nondum tamen consecratum, non remaneat obstrictus hac Bullæ excommunicatione, quamvis remaneret alia: etiam reseruatæ Papæ, *cap. si quis suadente 17. quest. 4.* Sic Caietanus verb. *Excommunicatio, cap. 12. ibi.* Aduerte hic quod appellatione Pontificis, seu Episcopi, non venit, nisi consecratus Episcopus: quia electus, & non consecratus non est Episcopus, licet sit administrator, & Episcopus electus, & Syluester *excommunic. 7. §. 44. Nauar. cap. 27. num. 67. vers. scilicet. Toletus lib. 1. c. 25. Abbas, Felinus Cardinalis, & Diuus Antoninus, quos omnes refert, ac sequitur Alterius lib. 5. disp. 12. cap. 3. dub. 2. Suarez disp. 21. sect. 3. num. 69.* vbi ad fundamentum oppositæ sententiæ respondet, quod licet Episcopus electus, & confirmatus sit verè Episcopus, quoad ea, quæ iurisdictionis sunt, quia tamen deest illi consecratio, propter quam immunitas hæc, & priuilegium Episcopis est concessum, ideo hoc priuilegium solis Episcopis consecratis esse concessum censendum est. Et licet infra, vt videbimus pluries nomine Episcoporum veniunt electi, & confirmati, licet non consecrati, hoc tamen procedit in fauorabilibus, non autem in odiosis, vt est casus noster. Ergo, &c.

RESOL. CVIII.

An qui consecratur in Episcopum ante legitimam ætatem, triginta annorum, incurrat suspensionem, vel irregularitatem? Ex parte 12. tract. 1. Ref. 108.

§. 1. **H**oc dubium mouet, & sic respondit Suarez in *tertia parte, tom. 5. disp. 31. sect. 1. n. 29.* Aliud dubium est; An hæc pena locum habeat in eo, qui ante legitimam ætatem Episcopus consecratur. Nam in factis Canonibus certum etiam ætatis tempus ad Episcopatum præscribitur, scilicet triginta annorum; consecratio etiam Episcopi iuxta communem, satisque probabilem sententiam, Ordo quidam est, & consequenter inter sacros Ordines numerandus; ergo suspensio lata in eum qui suscipit Ordinem sacrum ante legitimam ætatem, comprehendet eum, qui ante trigessimum annum fuerit consecratus Episcopus. Nihilominus dicendum est illam penam, & constitutionem non extendi ad Episcopos. Primò quidem ob illud principium generale, quod suspensio generatim lata non comprehendit Episcopos, nisi eorum fiat specialis mentio, iuxta *cap. Quia periculosum, de sententia excommunic. in 6.* Secundo, quia ex multis circumstantiis constat illam Extraneitatem non loqui de Episcopis, quia licet Episcopus sit Ordo, tamen eius collatio propter excellentiam consecratio dicitur potius, quam ordinatio. Tum etiam quia illæ articule *si uera dimiss. extra tempor. a.*

Sup hoc sup. in Ref. 49 à §. diff. est, & in alio §. eius not.

L 1 2 &c

& similes non accommodantur Episcopatus. Ita Suarez, Cui ego addo Scipionem de Rubens in *Aphorism. Episcop. verb. Consecratio*, numero 11. & Mauritium Azevedum de *Præf. Episcop. parte 1. capite 4. num.*

RESOL. CIX.

An Consecratio Episcopalis suscepta per saltum inducat suspensionem? Ex p. 12. tr. 1. Ref. 109.

§. 1. AD hanc difficultatem sic respondet Suarez de *consecrat. disp. 31. sect. 53.* vbi sic ait: [Dubitari tandem circa hunc casum potest, an suscipiens per saltum consecrationem Episcopalem, hanc suspensionem incurrat, & irregularitatem, si Pontificale ministerium exerceat. Sed cum supra dictum est, appellatione Ordinum non venire in his legibus consecrationem Episcopalem, neque etiam suspensionem generatim latam Episcopos comprehendere: ideoque certum est hanc suspensionem ad casum illum non extendi. Solum oportet obiter hic aduertere, quod (Deo dante) latius in sequenti Tomo dicemus, si quis ita consecratur Episcopus per saltum, ut Sacerdotij ordinem prætermittat eum non solum manere suspensum, verum etiam non manere consecratum, quia character Episcopalis si quis est, essentialiter requirit characterem Sacerdotalem, vel ab eo non distinguitur: quod secus est in inferioribus Ordinibus: nam licet inferior, vel inferiores prætermittantur, collatio Superioris valida est, quantum ad impressionem characteris. At vero si in illo saltu non sacerdotalis Ordo, sed alius inferior sit prætermittendus, consecratio quidem Episcopalis valida erit, quamuis ex sententia Glossæ vlt. in *cap. unico de clerico per saltum promoti*, ordinem quem non habet, aliis conferre non possit. Dicendum est igitur quod qui suscipit per saltum consecrationem Episcopalem, non incurrit suspensionem latam contra Ordinatios per saltum: nam appellatione Ordinum non venit in his legibus consecratio Episcopalis. Et ita etiam docet Rubens in *aphorism. Episc. verb. Consecratio num. 4.* qui postea *num. 5.* Cum Suarez vbi supra rectè obseruat, quod Episcopus, qui sciens consecratur ab Episcopo hæretico, schismatico, excommunicato, interdicto non toleratis, aut à simoniaco per sententiam declarato, est à Pontificalibus suspensus. Sed de hoc supra à nobis actum est.

Sup. in Ref. 99. & lege etiam doct. Ref. 61.

RESOL. CX.

An antequam Episcopus consecratur rectè prætermittantur processus de vita, & moribus? Ex p. 12. tract. 1. Ref. 110.

§. 1. SVggillat hæc omnia more suo Marcus Anton. de Dominicis in *sua Republica*, contra quem sic effatur Zacharias Bouerius in *Censura parænetica*, lib. 2. cap. 2. [Velut indubitatum statuis (inquit) manuum impositionem, & alias sacras Ceremonias ab Apostolis, Apostolicisque viris, ab ipso nascentis Ecclesiæ exordio in deputatione Episcoporum fuisse adhibitas, & à nobis inuolabili Ecclesiæ sanctæ consuetudine esse adhibendas, in quo sanè Catholicus hominis personam induis: & adhuc præclarior, cum Caluino his verbis, suggillas; Miror itaque Caluinum dixisse præter manuum impositionem, nihil præterea ceremoniarum adhibitum se

legere: aliàs enim legi, & inueniri in usu antiquissimas ceremonias iam ostendi? Multo magis miror eundem dixisse, Ordinationem nihil aliud esse, quam merum ludibrium: grauis enim fit iniuria, & Paulo super Timotheum manus imponenti, & Paulo Episcopum ordinati, & toti antiquitati, quam videmus pie & sanctè in ordinationibus Episcoporum ceremonias adhibuisse. At non diu Lupus ouis pelle contentus se ouem persuadere potest, quin statim se suo vlulatu lupum prodat; Hæc enim ouem, mutato vellere simulasti, iam te lupum ex vlulatu agnosceamus, cum voce mutata scribis, Nisi velis (vt videtur) modernas aliquas novas nostras ceremonias respicere, & actus aliquos in ordinatione Episcoporum, ad speciem tantum; & verè ad ludibrium vlulatus, ingurgillare: Vt quod, v.g. de vita, & moribus formentur processus, vt plurimum in Curia Romana, vbi ab Ordinando testes offeruntur, qui ei placuerint, vbi nulli testes personam nouerint: quod, & illiterati, & vitii insignibus deprauati promouentur; examina tamen dicuntur præcedere, ieiunia illa quidem, & inania, non sine furo fortasse, & fallatiis. Optimè quidem, Marce Antoni, non quæ erga alios, sed quæ in te vno cum ad Episcopatum assumptus es, exactius fortè obseruari, debuissent, tuis verbis admones. Nam si in processu de vita, & moribus tuis formando, cum primum ad Segniensem Episcopatum vel Spalaten. Metropolitim inhiabas, non ita oscitantè, ac nimia cum indulgentia, fortè sub melioris vitæ pollicitatione, ac iuramento itum fuisset; Si superba literarum pompa, omni Religione, ac pietate vacua, quæ ad hæreses, ac Schismata curtebas, parò diligentius explorata fuisset? si tumidum ambitione peccus, si Regularis disciplinæ odium, si effrenis viuendi licentia: si denique tuæ antea vitæ ratio grauissimis vndique sceleribus contaminata paulo exactius, ac feruenter examinata ad Summum Pontificem delata fuisset; certe Ecclesia Matrem Antonium Episcopum non habuisset, neque modo schismaticum, atque hæreticum lugeret. In te vno si quid oscitantia obrepfit, delictum fuit: in cæteris enim hoc delictum non agnosceamus: Sed fortasse id vitio tuo, beneficij in Ecclesiam conferres, vt in Episcopatum promotionibus, non tam vitæ, probitatis, quam pietatis, ac vtilis doctrinæ (vt fieri solet) feruenter atque anterior in posterum ratio exigatur?] Hucque Boerius contra hostem illum infensum Romanæ Ecclesiæ. Circa diligentiam cum qua formantur processus de vita, & moribus, & aliis requisitis ad Episcopatum promouendum, vide Gerundam de Episcopo *tom. 2. lib. 8. disp. 8. per totam.*

RESOL. CXI.

An Consecratio Episcopalis facta per Angelum sit valida?

Et an soli homines viatores, & cum vocibus naturalibus possint ministrare Sacramenta non vero Angeli sine sint boni, siue sint mali?

Et docetur in Beatis manere Characterem.

Et discutitur, an de facto fuerit aliquod Sacramentum, ab Angelis, vel Beatis ministratum.

Vbi aliqua alia circa hoc pro Angelis, & Beatis. Ex p. 12. tr. 1. Ref. 111.

§. 1. CASus accidit in facti contingentia teste Nicephoro *lib. 11. Histor. Eccl. cap. 10.* in personam sancti Amphiphij. Deus (ait ille) militi, qui mysteria, & Arcana benedictione, & Episcopali arrogatione cum dignitati, intellectuali modo collectauit. Sed